Cena numeru 6 fen.

№ 99 SOSNOWIEC. — wtorek 1 maja 1917 roku. Rok VIII.

Cena ogłoszeń: na 1-ej stronie wiersz petitowy m. 1.50 na III-ej stronie- 0.75 f. na IV-ej stronie—0.50 f. nadesłane za wiersz garmontowy — mk. 2.50 Drobne ogłoszenia po 8 fen. za wyraz. Załączenia po mk. 7.50 od tysiąca.

Redakcja i Administracja mieszczą się pod № 1-ym przy ul. Krzywej w Sosnowcu. — Telefon № 298,

Adres dla listów i depesz: „Iskra“, Sosnowiec.

ISKRA

Prenumerata wynosi: Z odnoszeniem rocznie m. 22.50 — półrocznie m. 11.25—kwartalnie m. 5.65—miesięcznie m. 1.80 z przesyłką pocztową 1 m. 80 f. miesięcznie. Cena numeru pojedyńczego — 10 fen.

Redakcja otwarta od 8 rano do 7 wiecz. — Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca

Oddziały własne: w Będzinie ul. Małachowskiego 9, w Dąbrowie ul. Sienkiewicza № 6

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY i LITERACKI

Do pp. Właścicieli Nieruchomości

m. SOSNOWCA.

Po długich staraniach podjętych w celu nabycia od władz okupacyjnych zaległych podatków skarbowych 10 proc. za lata 1913, 1914 i 1915 sprawa obecnie znajduje się w takim stanie. że możemy nabyć takowe, za 20 proc. wysokości podatków powyższych zgadzając się jednocześnie na złożenie odpowiedniej kaucji, zapewniającej terminowe wpłacenie należności. Kaucję powyższą w sumie 53000 rubli musimy na żądanie władz złożyć w ciągu **trzech dni** to j. do dnia 3 maja r. b.

Nie rozporządzając taką sumą **Zarząd Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Sosnowca** zwraca się do **wszystkich pp. właścicieli nieruchomości** w szczególności zaś do zamożniejszych o wpłacenie w miarę możności pewnej sumy na kaucję powyższą, jeżeli bowiem nie złożymy jej w terminie oznaczonym całe nasze starania spełzną na niczem i podatki zaległe będą ściągane przez władze w pełnej wysokości.

W nadziei, że **W.W. Panowie Właściciele** we własnym interesie przyczynią się do naszej propozycji, uprzejmie prosimy o wpłacenie sum odpowiednich do kasy 1 Tow. Poż. Oszcz. (ul. Małachowskiego № 11) w godz. biurowych za odpowiedniem pokwitowaniem.

Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości

m. Sosnowca

Uprasza wszystkich pp. **Właścicieli Nieruchomości**, którzy wpłacili **podczas wojny w kasie powiatowej** 10 proc. podatek skarbowy za lata 1913, 1914 i 1915 aby **we własnym swoim interesie** zgłosili się do biura Stowarzyszenia, przy ulicy St. Sosnowieckiej № 10 w godzinach od 3 do 7 wieczorem i przedstawili odnośne kwity.

Kwity powyższe potrzebne są do kupna przez Stowarzyszenie od władz okupacyjnych zaległych podatków z wymienionych wyżej lat.

Nieprzedstawienie do dnia 3 Maja wspomnianego kwitu narazić może na powtórne płacenie.

Kronika.

Z Sosnowca.

Wiec Związków Zawodowych. W niedzielę, 29 kwietnia o godz. 3 popołudniu odbył się wiec informacyjny Związków Zawodowych. Wiec zagaił p. M. Nowak. Na przewodniczącego powołano p. Skorupę, który ze swej strony na asesorów popoprosił pp. Janczyka, Sidłę, Paska i Kwiatkowskiego, sekretarzował p. M. Nowak. Cele Związków Zawodowych uzasadniał p. B. Piotrowski. Sprawę robotniczą w chwili obecnej omówił p. Jadczyk. Zabierali również głos pp. Pasek, Skorupa i inni.

Po przeprowadzeniu rezolucji: w sprawie nędzy, kas chorych i Związków Zawodowych przewodniczący wiec zamknął o godz. 6 pp.

Z zebrania Straży Ogniowej. Dnia 29/IV o godzinie 3 po południu odbyło się roczne zebranie członków Sosnowieckiej Ochotniczej Straży Ogniowej przy ul. Czystej w lokalu Stowarzyszenia sportowego przy udziale 109 członków.

Posiedzenie zagaił prezes Straży p. Malinowski, powołując na przewodniczącego p. Czesława Truszkowskiego, który do prezydjum poprosił na asesorów: pp. Józefata Kruszyńskiego i Szlifersztеina, a na sekretarza p. Krajewskiego.

Porządek dzienny:

1) Odczytanie protokułu zeszłorocznego ogólnego zebrania.

2) Sprawozdanie z działalności w 1916 r.

3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za 1916 r.

4) Zatwierdzenie budżetu na rok 1917.

5) Wybory prezesa Zarządu Straży, Vice - komendanta, gospodarza, 2-ch członków Zarządu i 3-ch członków Komisji Rewizyjnej.

6) Wnioski Zarządu.

7) Wnioski członków Straży.

Protokół odczytał p. Tobolski.

Sprawozdania odczytali pp.: Malinowski — z działalności Zarządu, Filipczyński — sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, Kasztalski — kasowe, Malinowski — budżet na 1917 r., Moszkowski — inwentarz.

Rezultat wyborów:

Na prezesa wybrany 108 głosami p. Malinowski (ponownie). Na Vice - komendanta p. Warszawski 62 głosami (ponownie). Na Gospodarza p. Moszkowski, 55 głosami (ponownie). Na członków Zarządu p. Nowakowski 64 głosami (ponownie) i Ignacy Meitlis 52 głosami.

Do Komisji Rewizyjnej: p. Mizerek 100 głosami (ponownie), p. Piotrowski Wacław 58 głosami i p. Sziifersztein 58 głosami.

Posiedzenie zakończono o godz. 7 wieczorem. Szczegóły podamy jutro.

Mleko. Miejscowa Rada Opiekuńcza otrzymała w tych dniach 20 skrzynek mleka skondensowanego od Głównej Rady Opiekuńczej w Warszawie.

O bonach. Pan Szef Administracji przy Jenerał-Gubernatorstwie Warszawskiem na zasadzie § 11 rozporządzenia o walucie w Jenerał-Gubernatorstwie Warszawskiem z dnia 14 kwietnia 1917 roku, zezwolił na dalszy obieg bonów rublowych poniżej 20 kop. (3, 5, 10 i 15 kop.) Natomiast wzbroniony jest obieg bonów rublowych po 20 kop. i powyżej (20 kop., 50 kop., 1 rubel, 3 ruble, 5 rubli) od 26 kwietnia 1917 roku. Bony te zaopatrzone napisem maksymalnej wartości w polskich markach bez zmiany zobowiązań wydawcy otrzymają ponowne prawo obiegu.

Zebranie II Tow. Wzaj. Kred. W niedzielę dn. 29 o godz. 4 popołudniu w lokalu Gospody Mieszczańskiej odbyło się ogólne zebranie członków II Towarzystwa Wzajemnego Kredytu w drugim terminie. W przeciwieństwie do pierwszego terminu na zebranie niedzielne zjawiła się znaczna ilość osób. Obrady prowadzone były w żywym tempie i skończyły się wieczorem. Szczegółowe sprawozdanie zamieścimy w num. jutrzejszym.

Skargi. W ostatnich czasach wpływają skargi na sprzedających mięso w jatkach Komisji żywnościowej R. M. O. Przeprowadzenie śledztwa nie wykazują winy pracowników Komisji. Zażalenia te są nie dość konkretne, przez co uniemożliwiają Zarządowi przedsięwzięcie odpowiednich kroków, w celu usunięcia tych nieprawidłowości. Wobec tego Zarząd Komisji zwraca się do kupujących z prośbą, aby wszelkie zauważone nieprawidłowości komunikowali Zarządowi (Dęblińska 11), albo ustnie, albo piśmiennie, ze wskazaniem czasu miejsca i okoliczności. Nadmienić należy, iż we wszystkich jatkach i sklepach, znajdują się książki zażaleń, które pracownicy winni wydawać na każde żądanie. W zażaleniach, należy wyraźnie podpisywać się i wskazać adres, w celu przesłania odpowiedzi na zażalenie.

Zarząd podaje do wiadomości, iż jatki są otwarte od 6—12 i pół i od 2 i pół — 6 w dni powszednie z wyjątkiem poniedziałku i piątku, jako dni bezmięsnych. W niedzielę i święta od 6 — 10 rano. W razie braku mięsa jatki nie będą otwierane o czem zwykle bywa wywieszane ogłoszenie. Niestety, ogłoszenia takie stale bywają zdzierane, przez publiczność. Wskutek czego ludzie napróżno tracą czas, oczekując na otwarcie. We wszystkich jatkach wiszą cenniki. Od 1 maja mięso będzie wydawane jedynie po oddarciu odpowiedniego kuponu od legitymacji. Całą przypadającą ilość mięsa należy wybrać jednorazowo, gdyż kupon nie zużyty w danym tygodniu traci wartość. Kupon № 1 ważny od 1—6 włącznie, № 2 od 8—13, № 3 od 15—20, № 4 od 22—27. Kupon może być odcięty tylko przez sprzedającego. Kupon bez legitymacji nie jest ważny. Mięso wolno wybierać jednej osobie najwyżej na 2 legitymacje o ile są własnością jednej rodziny. Legitymacji własnych nie wolno odstępować. Mięso pieczeniowe wydaje się w ograniczonej ilości i tylko w miarę posiadania, gdyż jest go znacznie mniej niż rosołowego. Ozory, wątroby, flaki i t. p. wydaje się jedynie za kupony wzamian mięsa. W najbliższym tygodniu będzie wydzielane tylko po ćwierć funta mięsa na osobę na tydzień.

Jednocześnie Zarząd Komisji zwraca uwagę kupujących, iż funkcjonarjusze Komisji, są odpowiedzialni jedynie za czynności swe wewnątrz sklepów i jatek. Przestrzeganie, aby publiczność kolejno podchodziła do kasy i nie tłoczyła się z krzywdą dłużej czekających, nie należy do urzędników Komisji, gdyż ci nie mają ani mocy, ani podobnych atrybucji.

Przy zachowaniu przez publiczność porządku i spokoju, ułatwiona jest praca urzędników Komisji, którzy żadnych wyróżnień robić nie mogą. Zarząd Komisji nie może przyjąć na siebie odpowiedzialności za skutki niestosowania się do powyższych wskazówek wynikające z interwencji organów bezpieczeństwa publicznego. Zażalenia na nieporządki na zewnątrz jatek i sklepów nie dotyczą Komisji żywnościowej i nie mogą być przez Zarząd Komisji uwzględniane.

Komisja Zasiewów. Do Komisji już nadszedł jeden wagon ziemniaków do sadzenia. Będą rozsprzedawane 1 Maja od 9 rano do 12 w. p. na żółte kartki, tym, którzy jeszcze nie brali ziemniaków.

Kartofle do sadzenia. Wnioski o dostarczaniu kartofli do sadzenia należy skierowywać do Komisji Zasiewów przy Radzie Miejscowej Opiekuńczej, Małachowskiego № 11.

Wydawanie kartofli do sadzenia może nastąpić tylko w miarę nadejścia kartofli odpowiednich.

Zobowiązanie co do dostarczenia żądanej ilości kartofli do sadzenia nie może być dane.

Cena kartofli do sadzenia wynosi 6 Marek za pud.

Wywóz towaru. „Dziennik rozporządzeń“ w № 71 donosi: że konieczne jest pozwolenie p. szefa administracji na wywóz towarów z jenerał-gubernatorstwa warszawskiego, o ile zresztą specjalne pozwolenie w tym zakresie nie jest konieczne z powodu sekwestru lub innych rozporządzeń.

Za wykroczenia przewidziane są kary: więzienie do jednego roku lub grzywny do 10,000 rubli.

Odczyt. Liga kobiet zawiadamia, że w maju przybędzie do Sosnowca, znany prelegent p. Downarowicz i wygłosi odczyt, na temat aktualnych spraw chwili bieżącej. Bilety nabyte na niedoszły do skutku odczyt, w marcu będą ważne na wzmiankowany powyżej odczyt.

Z Dąbrowy.

Obchód 3-go maja. Komitet obchodu 3-go maja odbył posiedzenie, na którem roztrząsano sprawę daty obchodu. Naj odpowiedniejszem wydawał się dzień 6 maja, ponieważ w dzień ten kościół odprawia uroczyste nabożeństwa, a także dniem świątecznym, niekrępowana publiczność mogłaby wziąć liczny udział w planowanym pochodzie. Pewne trudności, nasuwała kwesta Macierzy, na ten dzień naznaczona, z którą Komitet nie chciałby kolidować. Postanowiono porozumieć się w tej sprawie z Kołem Macierzy.

Następne posiedzenie Komitetu, w którym zasiadają przedstawiciele wszystkich polskich stowarzyszeń organizacji publicznych i cechów odbędzie się w poniedziałek 30 bm.

Filja wspólna ces. król. uprzyw. austr. Länderbangu i Węgierskiego banku eskontowego i wymiennego dla Polski, ma przeistoczyć się w samodzielną instytucję finansową. W sprawie tej toczą się obrady.

Z Warszawy.

Nowa pożyczka. Magistrat warszawski został przez radę miejską upoważniony do zaciągnięcia 6 proc. pożyczki do wysokości 60 miljonów marek.

Podziękowanie. Wskutek znanego wezwania ks. arcybiskupa warszawskiego do duchowieństwa i ludu o modlitwę za ojczyznę Rada Stanu postanowiła wysłać do ks. arcybiskupa delegację.

Delegacja ma złożyć podziękowanie za wezwanie.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa. W nr. 69 „Dziennika Rozporządzeń" generał-gubernatorstwa warszawskiego zamieszczono rozporządzenie o „Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej.". Czynności Kasy rozpoczną się dnia 26 bm. Członkami Kasy mianowani zostali: dr. Feliks Thausner (przewodniczący) i p. Max Noffz. Siedziba Kasy znajduje się w Warszawie przy ul. Bielańskiej nr. 10|12. Przedstawicielem prawnym Kasy jest zarząd. Kasa posiada dwie pieczęcie z orłem i napisem na jednej „Polnische Landes-Darlehnskasse" zaś na drugiej „Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa". Kasa otwierać może w poszczególnych miastach oddziały.

Z ziem polskich.

Solec. Po przerwie, spowodowanej wybuchem wojny, otworzył Solec w roku ubiegłym sezon leczniczy, gromadząc u swych zdrojów liczne grono stałych zwolenników, którym dobadów zagranicznych drogę zamknięto. Sezon nadchodzący, rozpoczynający się, jak zawsze, 20 maja, zapowiada się pomyślnie. Trudności paszportowe i komunikacyjne w znacznej części zostały w r. b. usunięte a zapowiedziana rządowa komunikacja samochodowa pomiędzy Kielcami i Buskiem, ułatwi dostanie się do Solca. Warunki żywnościowe w zdrojowisku można nazwać obecnie zupełnie pomyślnymi. Ordynować będzie w tym roku w zdrojowisku dr. med. Stanisław Kelles - Krauz, dawny współpracownik dr. Włodz. Danielewskiego w Solcu i b. lekarz zakładu przyrodo-leczniczego w Kossowie w Galicji.

DEPESZE.

Bitwa pod Arras.

CHRYSTJANJA. Sprawozdawca wojskowy „Morgenbladet Nöreregaard" nazywa bitwę pod Arras zwycięstwem niemieckim. Anglicy wprawdzie odnieśli zyski taktyczne, ale ponieśli klęskę strategiczną.

Powszechna służba wojskowa.

ROTTERDAM. „Daily Telegraph" dowiaduje się z Nowego Jorku: Izba reprezentantów 237 głosami przeciw 113, przy 80 wstrzymujących się od głosowania, przyjęła projekt prawa Gardnera, dotyczący wprowadzenia powszechnej służby wojskowaj.

Zamknięcie portów angielskich.

BAZYLEA. Dzienniki francuskie donoszą, iż rząd angielski zamknął dla okrętów obcych 9 portów angielskich, pomiędzy temi znajdują się porty: Liez i New Castle.

Zamęt rewolucyjny w Grecji.

Obawa rozruchów, przesilenie gabinetowe.

BERN. Paryski „Matin" dowiaduje się z Aten: Nigdy jeszcze położenie Grecji nie było tak poważne, jak w chwili obecnej. Możliwe jest, że dojdzie do rozruchów. Ale teraz nastąpi rozwiązanie, które ureguluje całą powikłaną kwestję grecką. Rząd ateński złożył nowe dowody swej nieudolności. W pałacu królewskim bezustannie porozumiewają się Dusmanis i inni oficerowie sztabu jeneralnego z Gunarisem i Pratosem. W Atenach powtórzyły się bandy nieregularne, usiłujące porozumieć się z mieszkańcami strefy neutralnej, doprowadzające do utarczek z wojskiem koalicji. Jeden z jenerałów koalicji oświadczył, że istnieją dowody, iż bandami owemi dowodzą oficerowie regularnej armji greckiej. Przeszło 2500 żołnierzy greckich wysłano z Peleponezu na ląd stały pod pozorem udzielenia im sześciotygodniowego urlopu. Koalicja zażądała natychmiastowego powstrzymania tego ruchu wojskowego. W odpowiedzi na to żądanie rząd grecki wydał rozporządzenie zmobilizowania roczni ka z 1914 roku.

ZURICH. Z Paryża donoszą o wybuchu nowego przesilenia gabinetowego w Grecji, Lambros doręczył królowi prośbę o dymisję całego gabinetu. Król nie dał jeszcze odpowiedzi. Poseł angielski powiadomił króla o powodach niezadowolenia koalicji. Obiegają pogłoski, że skutkiem szczególniejszych układów zajdą bardzo ważne wypadki.

Rozruchy w Stokholmie.

STOKHOLM. Wczoraj wieczorem między 7 a 11 w dzielnicy Soeda wybuchły nowe rozruchy. Ligiści, w oczekiwaniu demonstracji wojskowej, zgromadzili się na ulicy i zatamowali ruch tramwajowy. Gdy policja wezwała ich, aby się rozeszli, rzucono na nią kamieniami. Po licja rozproszyła demonstrantów białą bronią. Jednego z nich aresztowano.

KOPENHAGA. „Politiken" donosi z Malmoe: Z wielu miast południowej Szwecji nadchodzą wiadomości o tłumnych manifestacjach. Przebieg ich jest naogół spokojny. Jedynie tylko w Karlskronie doszło do rozruchów. Około godz. 8 wieczorem na wielkim rynku zjawili się w większej liczbie marynarze. Admirał Lagecrantz miał do nich przemowę, przyczem zażądał od tłumu rozejścia. Stopniowo marynarze wycofali się z pośród tłumu, zaś reszta manifestantów z krzykami i nawoływaniami przeciągała przez ulice miasta. Około godziny 11 wieczór policja i straż ogniowa wspólnemi siłami przywróciły porządek.

Przed 1-ym maja w Berlinie.

BERLIN. Jeneralna komisja wolnych gwarectw oraz zarząd partji socjalno-demokratycznej niemieckiej wydały wspólną odezwę z powodu 1 maja, w której m. in. powiedziano: i w tym roku, jak w dwuch latach poprzednich, robotnicy niemieccy zrzekają się przerwy w pracy w dniu 1 maja.

Gabinet austrjacki.

WIDDEŃ. Dzisiejsza „Wiener Stg." ogłasza reskrypt cesarski z wyrażeniem prezesowi ministrów hr. Clam-Martinitzowi i całemu gabinetowi zaufania monarszego i z oświadczeniem, że prośby o dymisję, wniesione przez ministrów dr. Bernreitera, dr. Urbana i dr. Bobrzyńskiego pozostaną bez następstw.

Anglja a Polska.

AMSTERDAM. W angielskiej Izbie gmin Asquith zapowiedział wystąpienie z zapytaniem, czy rząd może złożyć oświadczenie w sprawie przyszłości Polski.

Aresztowanie jen. - gub. Galicji.

SZTOKHOLM. Z Petersburga donoszą, iż Rząd Tymczasowy wydał rozporządzenie aresztowania jen. Trepowa, zajmującego stanowisko jen. - gubernatora Galicji, okupowanej przez wojsko rosyjskie. Trepowa usunięto z tego stanowiska, a na jego miejsce mianowano jen. - porucznika Usowa.

Konstytuanta i rząd Ukrainy.

KOLONJA. „Köllnische Ztg". dowiaduje się z granicy szwajcarskiej:

Kijowski sprawozdawca Ukraińskiego Biura prasowego w Szwajcarji donosi telegraficznie: „Ukraiński kongres narodowy, obradujący obecnie w Kijowie, postanowił ogłosić się za konstytuantę i wybrać tymczasowy rząd dla Ukrainy".

Anarchja w wojsku rosyjskim.

BERLIN. „Lokalanzeiger" dowiaduje się z Petersburga przez Sztokholm: W pałacu Taurydzkim zebrała się Rada delegatów armji czynnej. Rozważano położenie na froncie i powzięto rezolucję, żądającą, aby Rada robotników i żołnierzy wysłała do armji komisarzy z szerokiemi pełnomocnictwami; jeżeli tacy komisarze nie będą wysłani bezzwłocznie, nikt nie będzie mógł wziąć odpowiedzialności za spokój i porządek między żołnierzami i dowódzcami.

Kronika wojenna.

Mobilizacja kobiet i skautów. „Politiken" otrzymuje wiadomość z Waszyngtonu: Rząd amerykański zamierza zmobilizować 300.000 skautów do pełnienia straży przybrzeżnej. W parlamencie amerykańskim wniesiony został projekt zmobilizowania 200,000 kobiet w interesie rolnictwa.

Straty rosyjskie. Według ogłoszonej listy, straty rosyjskie od sierpnia 1914 do końca grudnia 1914 wynoszą: w oficerach 125.436, wśród nich 282 jenerałów, 1775 pułkowników, 2504 podpułkowników. Z nich poległo na placu boju 40.430, umarło wskutek ran 10,813 w szpitalach 7407. Straty w żołnierzach wynoszą za czas od stycz nia 1015 do końca 1915 do końca r. 1915—1,942,610 z tych padło na polu bitwy 406,348, wskutek ran umarło 285,716. w szpitałach 201,122.

Szczególnie uderzający jest wysoki procent zmarłych wskutek ran. Rosyjska statystyka dzieli ich na dwie rubryki: na zmarłych wskutek ran i na zmarłych w szpitalu.

Statystyka zmarłych żołnierzy armji austr.-węgierskiej wynosi: w polnych lazaretach zmarło 12.87, proc., w kraju 2.22 proc.

Wzajemne aresztowania. Przed kilku dniami doniosły depesze z Petersburga, że za propagandę na rzecz pokoju aresztowano przeszło 150 socjalistów Rozkaz aresztowania wydał wów czas rząd tymczasowy. Dzisiaj podają, że paryski „Journal" donosi z Petersburga, iż na rozkaz komitetu robotniczego aresz towano około 250 osób za propagandę na rzecz wojny. Zestawienie tych dwuch wiadomości najlepiej charakteryzuje nastroje, jakie panują w Petersburgu oraz ich fluktuację. Widocznie z dnia na dzień zmieniają się tam wpływy i wzajemnie się przema gają.

Redaktor odpowiedzialny i wydawca Ryszard Monsiorski. Drukarnia Ryszarda Monsiorskiego.

Za pozwoleniem cenzury niemieckiej m. Sosnowca.